

Het ABC van de sociale economie

Colofon

Deze ABC brochure werd gerealiseerd in het kader van de Vlaamse campagne 'Sociale economie op de campus', gecoördineerd door het Vlaams Overleg Sociale Economie (VOSEC vzw).

Eindredactie

Geert Jespers, Sander Vanhellemont

Redactie

Peter Bosmans, Ilse Devroe, Geert Jespers, Sander Vanhellemont

Lay-out

Magelaan, www.magelaan.be

Drukwerk

Acco, www.acco.be

Cartoons

Arnout Fierens

Verantwoordelijk uitgever

Greet Castermans, directeur VOSOC

© VOSOC/januari 2009 (tweede druk)

Inleiding

Via de media worden we dagelijks geconfronteerd met berichten over recessie, dalende koopkracht, stijgende armoede en werkloosheidscijfers, vergrijzing, faillissementen, natuurrampen, milieuvervuiling... Vraag jij jezelf ook wel eens af of onze huidige economie daar adequate antwoorden op kan bieden? Is een andere economische realiteit mogelijk? Kan jij ook zelf iets bijdragen aan een oplossing?

In deze brochure laten we je, van Anders tot Zelfstandig, proeven van een economische sector met een rijkdom aan initiatieven en alternatieve antwoorden op deze maatschappelijke problemen: de sociale economie.

Deze sector is in volle bloei. Zijn andere manier van ondernemen krijgt steeds meer weerklank. Vandaag stelt de sociale economie al ongeveer 30.000 mensen te werk, verdeeld over meer dan 700 ondernemingen en initiatieven.

Maar meer nog dan dit grote aantal werknemers, verdient de andere manier van werken binnen de sociale economie bijzondere aandacht. Waar heel ons economische gebeuren in het teken staat van geldelijke winst, hebben al deze ondernemingen, ondanks hun grote verscheidenheid, een kenmerk gemeenschappelijk: ze streven naar een maatschappelijke winst. Duurzaamheid, integratie van kansengroepen, brede participatie van de werknemers; de aanpak is verschillend, maar het resultaat is nooit schone schijn.

Om je niet blindelings en onwetend je eigen weg te laten zoeken binnen deze uitgebreide sector, hebben wij voor jou deze gids samengesteld: het ABC van de sociale economie.

Veel leesplezier!

Sociale economie op de campus

Sociale economie is een succesverhaal. Dat succes creëert niet alleen werkgelegenheid voor mensen uit kansengroepen, maar ook toekomstperspectieven voor pas afgestudeerden. Maatschappelijk werkers, maar ook economen, sociale wetenschappers, juristen, mensen met een opleiding in Human Resources of ingenieurs kunnen een mooie loopbaan uitbouwen in de sociale economie. En de sector kan dit aanstormend talent goed gebruiken.

Maar de sociale economie is nog niet bij iedereen voldoende bekend. Ze staat doorgaans nog niet vermeld in de handboeken in het hoger onderwijs en komt nog onvoldoende aan bod in de lessen. Bovendien ligt haar terrein nog grotendeels open voor verder academisch onderzoek, waardoor het ook belangrijk is om de sector onder de aandacht te brengen van docenten en onderzoekers.

Ook de beleidsnota's van de bevoegde federale en Vlaamse ministers gaven 'de sociale economie in het onderwijs' een centrale plaats.

VOSEC speelt hierop in door de campagne 'Sociale economie op de campus' te organiseren. In deze campagne staan twee doelstellingen centraal. In de eerste plaats brengen we studenten en docenten in contact met het concept en het brede werkveld van de sociale economie. Hiernaast willen we de studenten ook sensibiliseren om te kiezen voor een carrière binnen de sector, die niet alleen boeiende loopbaankansen biedt, maar ook een perspectief op een betere samenleving.

Gedurende het hele academiejaar kunnen docenten gastlessen aanvragen, gegeven door ervaren sprekers uit de sociale economieondernemingen zelf, en worden er bedrijfsbezoeken georganiseerd, waarbij de studenten met eigen ogen kunnen zien hoe de sociale economie in de praktijk werkt. Naast dit permanente aanbod, wordt de sector ook nog een maand lang extra onder de aandacht gebracht tijdens de activiteitenmaand sociale economie. Het programma van deze maand is terug te vinden op de website:

www.socialeconomie.be/opdecampus

VOSEC: het overleg in Vlaanderen voor de sociale economie

Ze zijn met velen, de ondernemingen en initiatieven uit de sociale economie. Ze bestaan in meerdere soorten, vormen en formaten. Sommigen onder hen zijn tijdens de voorbije vijftig jaar geleidelijk uitgegroeid tot gevestigde waarden. We hebben het dan over coöperaties, beschutte en sociale werkplaatsen, kringloopcentra, lokale diensteneconomie, invoegbedrijven, activiteitencoöperaties en een aantal structuren die deze organisaties moeten ondersteunen in hun uitbouw op het vlak van management, financiering en ondernemingschap. Om binnen deze brede waaier van groepen en sectoren een strategische ontwikkeling te kunnen uitbouwen, is een Vlaams overleg een noodzaak.

Sinds 1999 is het Vlaams Overleg Sociale Economie (VOSEC) erkend als gemeenschappelijk aanspreekpunt voor de diverse groepen en ondernemingen die werkzaam zijn in de sociale economie. VOSSEC is een overlegforum, volgens confederaal model samengesteld, voor koepels, overlegstructuren, ondernemingen en deskundigen die vanuit een gemeenschappelijke visie en doelstellingen het terrein van de sociale economie verder wensen uit te bouwen in Vlaanderen. Een veelheid aan initiatieven heeft zich het afgelopen decennium gegroepeerd volgens werkvorm, doelstelling of lokaliteit en zich aangesloten bij het Vlaams overleg.

VOSEC stimuleert en ondersteunt de ontwikkeling, professionalisering en samenwerking van ondernemingen in de sociale economie, onder meer via informatiedoorstroming, door netwerkvorming en vormingsinitiatieven. Daarnaast treedt VOSSEC op als tussenschakel tussen overheid en de vertegenwoordigers van het werkveld en doet het aan visievorming en beleidswerk. VOSSEC is noch een werkgeversfederatie, noch een werknemerskoepel. Wel verenigt het overleg op unieke wijze de zorgen, vragen en beleidspunten in het

belang van onderneming en werknemer, telkens in functie van haar visie op economie en ondernemingschap. Heel concreet werkt VOSSEC naast haar basisopdracht momenteel aan projecten rond het stimuleren van diversiteit, het inventariseren en uitwisselen van expertise op het terrein, sectoriële samenwerking rond specifieke werkreinen, duurzaamheidsverslaggeving,...

VOSEC is ook de projectbeheerder van de portaalsite voor sociale economie in Vlaanderen.

www.socialeconomie.be

Meer informatie: www.vosec.be

Anders

Wie twijfelt er nog aan dat concurrentie een essentieel onderdeel vormt van de economie? De wedijver tussen economische actoren leidde tot economische groei en een spectaculaire stijging van onze welvaart:

zonder een gezonde wedijver tussen **Microsoft en Apple** geen of concurrentie tussen **Sony Ericsson en Nokia** geen fototoestel in jouw en zonder de wedijver tussen **Pepsi en Coca-Cola** bestond evenmin!

De laatste jaren brak evenwel een nieuw concurrentietijdperk aan.

De oorzaak: het slechten van de symbolische muur tussen Oost en West maar ook en vooral de globalisatie van de economische processen, waarbij de nationale economieën de baan ruimen voor de onbegrensde ruimte van de mondiale markt. Nationale overheden kunnen alleen maar toekijken. Voor industriëlen, politici, economen, technologen kreeg concurrentie de status van

een universeel credo.

Waarom moeten **lonen bevroren worden**?
Waarom moeten zo nodig de **leerplannen** aan de universiteiten meer aangepast worden aan het bedrijfsleven dan aan de student?
Waarom verdwijnen banen naar **lage loonlanden**, ook deze voor

hogergeschoolden?

Het antwoord luidt onveranderlijk: om de bedrijven meer concurrentievermogen te geven. Toch wordt stilaan duidelijk dat concurrentie niet in staat is om een aantal problemen van de nieuwe "mondiale wereld" op te lossen. Integendeel. Haar dominantie heeft **verwoestende maatschappelijke gevolgen voor de meest kwetsbare groepen** in de samenleving (daklozen in onze grote steden; straatkinderen in het Zuiden), leidt tot gigantische milieuproblemen en ondemocratische machtsconcentraties in multinationals en wereldwijde informatie- en communicatiewerken.

Ver van jouw bed zeg je?

Kijk dan eens naar jouw ouders, jouw burens, jouw oudere vrienden.

Hollen zij niet altijd van hot naar her?

Druk! Druk! Druk!

Want ze hebben wel een goed inkomen maar geen vrije tijd.

Bye bye gezinsleven! Bye bye gemeenschapsleven!

Tina¹ zegt u, verwijzend naar de uitspraak van Margaret Thatcher en doelend dat er geen alternatief is voor de markteconomie? **Wrong!**

Het alternatief bestaat al, wordt dagelijks in de praktijk gebracht en het heet sociale economie.

Onder dat vaandel probeert een bonte verzameling van mens- en milieuvriendelijke coöperaties, beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen, adviesbureaus, startcentra, invoegbedrijven, kringloopcentra, energiesnoeiers, solidaire financiers, activiteitencoöperaties, lokale diensteneconomie,... **elke dag een andere economie in de praktijk te brengen.** Door te werken met laaggeschoolden

of mensen met een handicap, maar evengoed door in de kringwinkel tweedehands spullen een tweede leven te gunnen of groene stroom te produceren. En laag- of hogeschoold: betrokkenheid van medewerkers staat altijd voorop.

NIET ALLEEN FREEDOM OF ENTERPRISE MAAR OOK FREEDOM IN ENTREPRISE!

¹ There Is No Alternative

Babylonisch

Zo kan je de spraakverwarring noemen die is ontstaan door het willekeurig door elkaar gebruiken van termen die aangeven dat een onderneming in haar bedrijfsvoering niet alleen oog heeft voor winst, maar ook voor de mens, het milieu of de samenleving.

Test je kennis hierover:
verbind elke term met de bijhorende definitie.

De juiste antwoorden:

~1D-2E-3A-4I-5B-6H-7C-8F-9G~

[Ons oordeel]

[Je hebt 1 tot 3 juiste antwoorden]

Geen probleem! Mits je de juiste definitie maar bij de term "sociale economie" geplaatst hebt!

[Je hebt 3 tot 6 juiste antwoorden]

Bravo! Ben je er echter wel heel zeker van dat je niet naar de juiste antwoorden bent gaan spieken?

[Je hebt 6 tot 9 juiste antwoorden]

Foei, Kathleen Van Brempt! Je bent gediskwalificeerd. Als Vlaams minister voor sociale economie mocht je niet meedoen aan deze kwis.

8. Inschakelingseconomie

6. Coöperatief verantwoord ondernemen

9. Solidaire economie

7. Meerwaardeneconomie

- I. Een verscheidenheid aan bedrijven en initiatieven die in hun doelstellingen de realisatie van bepaalde maatschappelijke meerwaarden voorop stellen en hierbij de volgende basisprincipes respecteren:
 - ▶ voorrang van arbeid op kapitaal
 - ▶ democratische besluitvorming
 - ▶ maatschappelijke inbedding
 - ▶ transparantie
 - ▶ kwaliteit
 - ▶ duurzaamheid
 - ▶ bijzondere aandacht voor de kwaliteit van interne en externe relaties

- H. Vinden we terug bij een specifieke soort van ondernemingen, met basisprincipes als open lidmaatschap, onafhankelijkheid en democratische participatie. Naast hun traditionele nadruk op sociaal handelen, gaan deze organisaties nu ook andere behoeften van hun leden bevredigen door met hun economische winst activiteiten op te zetten die de solidariteit met ontwikkelingslanden bevorderen en de duurzame ontwikkeling van mens, maatschappij en milieu ondersteunen.

- F. Het geheel van initiatieven met als voornaamste doel de integratie van moeilijk te plaatsen werkzoekenden in de arbeidsmarkt, via een economische activiteit.

1. MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap)

2. CSR (Corporate Social Responsibility)

3. Duurzaam ondernemen

4. Sociale economie

5. Sociaal ondernemerschap

- A. Economie die niet alleen toegevoegde waarde creëert voor klanten, aandeelhouders of management, maar ook voor de samenleving in haar geheel, voor de huidige en toekomstige generaties, met respect voor het leefmilieu op langere termijn

- B. Een vorm van ondernemen die zich in eerste instantie richt op het creëren van sociale of maatschappelijke waarden, maar die ook een economische doel nastreeft om de continuïteit in de bedrijfsvoering te garanderen. Deze innovatieve activiteiten kunnen zowel plaats vinden in een profit als in een non-profit omgeving.

- G. Een alternatief economisch model waarin sociaal, ecologisch en ethisch handelen belangrijke uitgangspunten zijn dan het concurrentieprincipe. De protagonisten willen via economie werken aan een duurzame samenleving en welzijn voor iedereen, waar ook ter wereld.

- D. Een continu verbeteringsproces waarbij een onderneming vrijwillig en op systematische wijze economische, milieu- en sociale overwegingen op een geïntegreerde manier opneemt in haar gehele bedrijfsvoering. Overleg met de stakeholders, of belanghebbenden, maakt een belangrijk deel uit van dit proces.

- C. Dit neologisme werd gelanceerd in de beleidsnota werkgelegenheid van de Vlaamse regering in 2000. De term moest dienen als basiskader voor een ondersteuningsprogramma voor de sociale economie. Binnen dit concept zoeken ondernemingen naar een dynamisch evenwicht tussen de belangen van hun verschillende stakeholders, en streven ze tegelijk naar economisch succes, sociale verrijking en ecologisch evenwicht.

- E. Het geheel van activiteiten die een onderneming opzet om haar sociale, economische en milieuverantwoordelijkheden in samenhang inhoud te geven. Deze term wordt vooral gebruikt op Europees niveau.

Crisis

De malaise in de internationale bankwereld heeft de rest van de economie in de zomer van 2008 meegesleurd in een crisis zoals we die de afgelopen tachtig jaar niet meer hebben gezien. Maar, wacht eens even: blijkbaar niet de hele economie. Enkele voorbeelden tonen aan dat bedrijven uit de sociale economie de crisis minder hard voelen dan anderen. Meer nog: sommigen lijken er zelfs van te profiteren.

Triodos Bank is volgens een recent onderzoek van Netwerk Vlaanderen de enige bank in Vlaanderen die je spaarcenten écht duurzaam en ethisch belegt. Dat kan je trouwens zelf controleren, want Triodos is volledig transparant in haar werking. Triodos financiert uitsluitend de reële economie: tastbare projecten en ondernemingen zoals passiehuizen, windturbines en sociale en culturele initiatieven. De spaarders en kredietklanten ontmoeten elkaar ieder jaar zelfs persoonlijk op een grote klantendag. Zo vermijdt de bank dat geld herleid wordt tot louter abstracte cijfers, en blijven mens en economie met elkaar verbonden. Triodos geeft trouwens geen echte aandelen uit, maar een niet-beursgenoteerd certificaat van aandelen. Zo kan de bank niet het slachtoffer worden van korte-termijnspeculatie en kan ze niet worden uitgekocht door haar concurrenten. Allemaal redenen waarom Triodos veel minder heeft geleden onder de kredietcrisis dan de tradionele banken.

Ook de **kringloopwinkels** ondervinden maar weinig last van de recessie en de daling van de koopkracht. Voor 2008 verwachten ze zelfs een stijging in hun omzet van om en bij de 10%, en in het afgelopen jaar zijn er 150 extra jobs gecreëerd in de sector. Marc Willem van KOMOSIE, de koepel van de milieu-ondernemers in de sociale economie: “Meer en meer mensen vinden de weg naar onze winkels. Dat komt voor een deel omdat de kringloopwinkels niet meer hun rommelige imago van vroeger hebben en omdat hergebruiken een hype is geworden, maar ook omdat door de dalende koopkracht steeds meer mensen op zoek gaan naar een goedkoop alternatief.”

→ Meer info?

Netwerk Vlaanderen, campagne “Bankgeheimen” www.bankgeheimen.be
Triodos Bank www.triodos.be
Vlaamse kringloopcentra www.kringloop.net

Dagboek Een dag leven met sociale economie.

7 uur Opgestaan en meteen mijn lievelingsbroek met olifantenpijpen aangetrokken. Sinds kort brengen wij onze strijk naar de strijkwinkel waar mensen uit de kansengroepen mijn ma dankzij de dienstencheques bevrijden van een tijdrovende klus. Ik ben vooral te spreken over de mescherpe vouwen in mijn broek!

8 uur Oeps, al zo laat! Snel uit het vuistje ontbeten met een paar mueslirepen uit de wereldwinkel en alles doorgespoeld met Fairtrade Bio Sojadrink. Met een breed gamma van 180 producten is Oxfam Fairtrade dé referentie voor voeding van eerlijke handel waardoor boeren in het Zuiden een eerlijke prijs voor hun producten krijgen. En hoewel mijn vriend het in twijfel trekt, is dat echt de enige reden waarom ik die poster van “Expresso (Tom) Boonen” boven mijn bed gehangen heb.

9 uur Ik fiets naar de cursus. Lap! Mijn broek draait tussen de ketting en ik maak een schuiver. Resultaat: een geschaafde arm, een gebroken ketting en, nog erger, mijn broek met olifantenpijpen is naar de vaantjes.

13 uur Na de cursus gegeten in het sociaal restaurant. Niet alleen

mensen uit de kansengroepen maar ook studenten kunnen hier aan een schappelijke prijs lunchen. Alleen speur ik vruchteloos naar mijn lievelingseten. Waarom serveren ze hier geen cheeseburgers, pizza's of pita's?

15 uur Naar het fietspunt geweest, je weet wel, die fietsdiensten in de omgeving van het station. De werknemers zorgen er voor het toezicht op en de netheid van de fietsenstallingen, verhuren er fietsen maar voeren er evengoed kleine herstellingen uit die nodig zijn om veilig en reglementair thuis te komen. In een handomdraai was mijn ketting hersteld! Met dank aan Mohammed, de jonge medewerker. Ik zweer het je, ik had kunnen verdrinken in zijn donkere ogen: dieper dan de diepste diepten van de Middellandse Zee! Al ben ik er nog niet uit of hij nu naar of mét mij lachte. Ofwel vond hij mij aardig, ofwel gewoon sullig met mijn geschaafde arm en mijn gescheurde broek.

16 uur Met een zacht ruisende ketting maar nog steeds met een brandende arm trapte ik naar de kringloopwinkel. En yes, daar vond ik een blitse broek met olifantenpijpen! Voor geen geld! Wat zal mijn

vriendin zuur kijken: meestal koopt ze slaafs dezelfde kleren als ik, maar het unieke van de kringwinkel is dat je van alles maar één exemplaar vindt. *Eat your heart out*, Katrien!

17 uur Nog even tijd om de uitnodiging te maken voor onze kotfuif. Handig als je wat uit de voeten kan met vrije software. In tegenstelling tot de dure producten uit de Windows-stal zijn deze programma's gratis, en minstens even gebruiksvriendelijk. Een drukkerscoöperatie staat in voor het drukwerk. Naar het schijnt werken ze daar zonder baas. Dat wil ik later ook!

20 uur Daar gaat de bel. Het is mijn vriend. Bij wijze van welkom geeft hij een teder kusje op mijn geschaafde arm. De pijn wordt al meteen minder erg. De sociale economie kan misschien veel, maar hier moet ze toch passen...

Marijke.

P.S.

Alle aangehaalde sociale economiebedrijven kan je ook virtueel bezoeken:

Coöperatieve drukker: www.drukindeweer.be
Fietspunt: www.fietspunten.be
Kringloopwinkels: www.kringloop.net
Sociaal restaurant (Gent): www.ateljee.info
Strijkwinkel (Vilvoorde): www.strijkdiensten.be
Wereldwinkel: www.oww.be

→ Wil je meer? Surf naar www.memogids.be, dé gids met alle ondernemingen die mens- en milieuvriendelijk ondernemen en/of produceren.

Energiesnoeiers

Vroeger waren er twee absolute zekerheden in het leven: je betaalde belastingen en je ging dood. De laatste tijd zijn daar twee certitudes bijgekomen:

- Puffen we een week onder een hittegolf, dan is er smogalarm en mag je op de autosnelweg niet harder rijden dan 90 km per uur.
- Vriest het een week de stenen uit de grond, dan is er evengoed smogalarm en mag je op de autosnelweg niet harder rijden dan 90 km per uur.

Je zou haast geloven dat de overheid zo stiekem reclame maakt voor An Inconvenient Truth. Al Gore besluit deze verontrustende documentaire met een oproep aan alle wereldburgers om zelf iets te doen aan de uitstoot van broeikasgassen. Duurzaamheid is op langere termijn alleen succesvol als iedereen een inspanning doet: jong en oud, thuis en op het werk, maar evengoed op het studentenkot. En als jij een inspanning levert die de energiefactuur van jouw kotbaas doet dalen, dan mag je hem of haar gerust ook een energiegeweten schoppen!

Dit kan je zelf doen:

1. Schakel toestellen met afstandsbediening zoals de tv, de dvd-speler of de muziekinstallatie volledig uit.
2. Zet pc's, printers en scanners alleen aan als je ze ook daadwerkelijk gebruikt.
3. Zet snoerloze apparaten met oplaadbare batterijen zoals gsm's, mp3-spelers en elektrische tandenborstels enkel in hun lader om de batterijen op te laden. Zoniet verbruiken ze permanent energie, zelfs als ze opgeladen zijn. Trek de stekker na het opladen ook uit het stopcontact.
4. Doe het licht uit in kamers en gangen waar niemand aanwezig is.
5. Vervang gloeilampen door spaarlampen. Doe dit zeker op plaatsen waar het licht lang blijft branden.
6. Dek verwarmingstoestellen nooit af, bijvoorbeeld door er een natte handdoek op te leggen. Niet alleen verspil je zo energie, als je convector gebruikt loop je ook acuut brandgevaar.
7. Kleef zilverpapier achter radiatoren, dit weerkaatst de warmte.

De 10 geboden voor de Kyotonorm op het studentenkot

Dit vraag je beleefd,

doch met aandrang aan jouw kotbaas:

8. Installeer in gangen of bergplaatsen een automaat die de verlichting na enige tijd automatisch uitschakelt.
9. Rust de radiatoren uit met thermostaatkranen. Zo krijgt elke kamer de gewenste temperatuur.
10. Schakel over naar een groene energieleverancier, zoals bijvoorbeeld Ecopower. Deze levert niet alleen groene stroom aan een interessant tarief maar, maar maakt als coöperatie ook deel uit van de sociale economie.

Als Vlaanderen de Kyotonorm wil halen, moet elk gezin minder energie gaan verbruiken. Net zoals hierboven beschreven voor een studentenkot, kan er mits een paar eenvoudige ingrepen ook in een woning al gauw 30% energie worden bespaard. Onder de indruk van dit percentage zette Vlaams minister van Sociale Economie Kathleen Van Brempt een project op om energiesnoeiers op te leiden. Energiesnoeiers zijn mensen uit kansengroepen die kleine energiebesparende maatregelen (zoals het plaatsen van spaarlampen, douchekoppen of isolatie) gratis uitvoeren bij gezinnen met een laag inkomen. Zo wordt meteen de schaar gezet in de energiefactuur, de CO₂-uitstoot én de werkloosheidsstatistieken!

→ Meer info? www.energiesnoeiers.net

Fiets

Studenten kiezen voor de fiets als voornaamste vervoermiddel, omdat fietsen snel, goedkoop, flexibel en milieuvriendelijk is. Maar jezelf op deze manier verplaatsen betekent wel dat je steeds op zoek moet naar een veilige fietsenstalling en dat je misschien af en toe een onnodig risico neemt door te blijven rondrijden op een fiets die niet helemaal meer in orde is. Zeg nu eens eerlijk: wachten we niet allemaal meestal veel langer dan nodig om dat kapotte licht of die defecte rem te laten repareren? Waarom zou je er niet voor kiezen om je studentenfiets te huren? Bij een onderneming uit de sociale economie, uiteraard. Ook in jouw studentenstad is er een organisatie die je veilig op weg kan zetten.

Wanneer je als student een fiets huurt, voor een semester of voor het hele academiejaar, krijg je bij de meeste sociale economie fietsondernemingen een aanzienlijke korting op de huurprijs. Een extra voordeel aan deze overeenkomst is dat er altijd wel een mechanicien klaar staat om de kleine mankementen te herstellen die je onderweg oploopt. Zo ben je voor een fractie van de prijs van een nieuwe fiets toch altijd veilig onderweg. Omdat de doelgroepwerknemers ook instaan voor het toezicht op de fietsenstallingen aan het station, kan je er ook zeker van zijn dat je fiets na het weekend nog steeds staat waar je hem vrijdagavond hebt achtergelaten. Je zal er niet moeten zoeken tussen een hele berg andere wrakken: de medewerkers kijken nauwlettend toe op de orde en netheid van de stallingen.

FIETSPUNTEN?

Fietspunten vormen in feite een sociale en mobiele tandem: ze bieden meer werk voor kansengroepen én een betere dienstverlening aan de fietsgebruikers. De fietspunten zijn initiatieven uit de sociale economie die het gebruik van de fiets, in combinatie met het openbaar vervoer, willen promoten. Daarom vind je ze momenteel voornamelijk aan treinstations. Om erkend te kunnen worden als fietspunt, moet een fietsonderneming drie taken vervullen: zorgen voor toezicht op en de netheid van de fietsenstallingen, fietsen verhuren en de kleine herstellingen uitvoeren die nodig zijn om veilig en reglementair thuis te komen. Daarenboven kan het fietspunt nog veel meer taken op zich nemen, denk maar aan fietsgraveering, een fietswash, of de verhuur van bedrijfs- en (natuurlijk!) studenten-fietsen.

→ Meer info?
www.fietspunten.be

Groentje

De groenondernemingen vormen een belangrijke groep binnen de sociale economie. Een groep die zelfs een voortrekkersrol op zich neemt: de sociale werkplaatsen uit de groensector hebben twee jaar geleden, lang vóór hun concurrenten uit de reguliere economie, samen een kwaliteitscharter ondertekend. Dankzij het “K-label” kunnen hun klanten er steeds zeker van zijn dat hun opdrachten deskundig, veilig en kwaliteitsvol worden uitgevoerd.

Vzw Groenwerk in Lummen, een onderdeel van De Winning, is één van deze sociale werkplaatsen. Alles bij Groenwerk draait rond de zorg voor het leefmilieu. Dat klinkt misschien logisch, maar de organisatie gaat daarin veel verder dan je zou verwachten. Zo werd er bij de aankoop van de laatste nieuwe tractors gekozen voor iets duurdere machines, die dankzij hun bredere banden minder diep wegzakken in de bodem. Op deze manier wordt zelfs de impact van de natuurwerkers op de natuur zo laag mogelijk gehouden!

Ook opleiding en deskundigheid zijn belangrijke vereisten voor Groenwerk. In een nauwe samenwerking met het hoger onderwijs richtte de werkplaats vorig jaar het Limburgs Centrum voor Natuur- en Landschapsbeheer op. Door deze nieuwe overeenkomst kan De Winning in de toekomst zeker zijn van degelijk geschoolde monitoren en beschikken de studenten tijdens hun praktijklessen over modern, professioneel en goed onderhouden materiaal.

SOCIALE WERKPLAATS

Het Vlaams decreet van 1998 inzake sociale werkplaatsen erkent voorzieningen die via het opzetten van een bedrijfsactiviteit werkgelegenheid verschaffen aan zeer moeilijk bemiddelbare werkzoekenden, in een beschermde werkomgeving. Sociale werkplaatsen bieden permanent gesubsidieerde tewerkstelling (via een contract van onbepaalde duur) aan laaggeschoolde werkzoekenden die al vijf jaar inactief zijn en geen diploma hoger secundair onderwijs hebben. Tegelijk bieden ze werk op maat aan personen die geen job in het reguliere circuit kunnen vinden of kunnen houden.

→Meer info?
www.dewinning.be
www.sst.be
www.socialeconomie.be/socialewerkplaatsen

Help! Mijn budget ontspoord!

Balansen, resultatenrekeningen, termen als solvabiliteit, rendabiliteit en liquiditeit, waarschijnlijk een saaie boel voor al wie niet voor handelsingenieur studeert. En toch wordt elke student geconfronteerd met een universele economische wet: jouw behoeften (aan een pc, een gsm, modieuze kleding, reizen, een mp3-speler, sociale contacten op café) zijn quasi oneindig, maar de beschikbare middelen zijn schaars. En evengoed als in een onderneming ontspoord ook jouw persoonlijke budget wanneer je geen noties hebt van financieel beheer. Zo moeilijk is het nochtans niet! Als voorbeeld nemen we de balans van Jan, tweedejaarsstudent Germaanse Filologie. Zo’n balans geeft een overzicht van Jans bezittingen (activa) en hoe die gefinancierd worden (passiva).

Dankzij dit eenvoudige schema stellen we onmiddellijk vast dat Jan zijn budget onverstandig beheert. Op korte termijn kampt hij met een probleem van liquiditeit, want hij moet zowel zijn zus als de bank terugbetalen (samen € 920) terwijl hij amper € 80 tegoed heeft van zijn vriendin en maar € 20 van zijn zichtrekening kan halen.

ACTIVA		PASSIVA	
brommer	€ 900	eigen vermogen	€ 150
		(via spaarrekening)	
gsm	€ 50	geleend van zus	€ 220
beltegoed	€ 20	lening brommer	€ 700
		bank (op 1 jaar)	
gelmeend aan vriendin	€ 80		
cash geld in portefeuille	€ 20		
totaal	€ 1070	totaal	€ 1070

Op lange termijn heeft hij een probleem van solvabiliteit: hij heeft amper € 150 spaargeld tegenover € 920 schulden. Bij de minste tegenslag zit Jan diep in de shit. Als bijvoorbeeld zijn brommer defect is, zal hij niet in staat zijn om de herstelling te betalen.

Als Jan een onderneming in de sociale economie leidde, dan zou hij terecht kunnen bij allerlei specifieke actoren die hem zouden bijstaan om zijn financiële situatie recht te trekken:

- **startcentra**: deze eerstelijnsactoren helpen beginnende ondernemers in de sociale economie met het opstellen van een financieel en ondernemingsplan. Zij zouden bijvoorbeeld met Jan overleggen of hij écht een brommer nodig heeft om naar de les te gaan, en zo ja, hoe die dan het best gefinancierd kan worden.

- **adviesbureaus sociale economie**: deze tweedeelijnsactoren helpen ondernemers bij het oplossen van problemen in het beheer van hun organisatie. In dit geval zouden zij Jan onder andere aanraden:
 - om een grote aankoop zoals een brommer eerder te financieren met eigen vermogen (spaargeld), dan met behulp van leningen;
 - zijn gsm zoveel mogelijk te gebruiken tijdens de daluren om het belkrediet te vrijwaren, en ervoor te zorgen dat zijn vrienden hem meer bellen dan omgekeerd;
 - te ijveren voor een paar maanden betalingsuitstel bij zijn zus, maar er tegelijk voor te zorgen dat zijn vriendin hem onmiddellijk terugbetaalt. Zo genereer je namelijk een positievere cash flow.
- **alternatieve financiers** zouden Jan gedurende een bepaalde periode een eigen vermogen (risicokapitaal) ter beschikking stellen, of een lening, indien hij kan aantonen dat hij zijn brommer ook gebruikt voor sociale doelstellingen zoals bezoeken aan zijn oma.

→Meer info over de ondersteuningsstructuur:
www.socialeconomie.be/ondersteuningsstructuur

I want to break free

Neen, Freddy Mercury kunnen we voor jou niet meer op pad sturen, maar we hebben wel een ander interessant aanbod om meer vrije tijd en vrijheid te creëren. Ook met de dienstencheques kan je namelijk terecht in de sociale economie.

Het systeem van de dienstencheques bestaat vijf jaar. Ze zijn een groot succes en leiden tot meer arbeidsplaatsen en minder zwartwerk. De toegelaten activiteiten zijn momenteel schoonmaken, wassen en strijken, bereiding van maaltijden, verstelwerk, boodschappen doen en hulp bij vervoer van personen met beperkte mobiliteit.

Ook ondernemingen uit de sociale economie zijn in het dienstenchequesstelsel gestapt. Ongeveer 10% van de dienstenchequeondernemingen in België komt uit de sociale economie en zorgt voor een sociale tewerkstelling van kansengroepen. In juli 2007 werkten in België ongeveer 3000 dienstenchequeswerknemers in meer dan 100 dienstenchequeondernemingen uit de sociale economie. Het stelsel van de dienstencheques wordt gebruikt door de Lokale Diensten Economie, de sociale werkplaatsen en de invoegbedrijven.

Dienstenchequeondernemingen uit de sociale economie garanderen sociale tewerkstelling met een kwalitatieve opleiding en aangepaste begeleiding in het kader van duurzame jobs. Met deze aanpak maximaliseren deze ondernemingen het sociale nut van de dienstencheque. Het gebruik van de dienstencheque in de sociale economie verschilt van de aanpak van interimkantoren en van de pure privé-initiatieven, waar optimalisatie van winst voorop staat.

Door de dienstencheque in te zetten in de sociale economie, boekt de overheid driedubbele winst:

- Sociale correctie: aandacht voor de maatschappelijke noden van zwakere doelgroepen (alleenstaande senioren, financieel zwakkeren,...) aan poets- en huishoudelijke hulp via onder meer sociale tarifiering.
- Duurzame activering van kansengroepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. De investering via dienstencheques en andere ondersteuningsmiddelen is nog steeds gemiddeld 7.000 euro goedkoper dan een werkloosheidsuitkering.
- 100% return aan sociale en economische meerwaarden: een sociale economieonderneming herinvesteert mogelijke opbrengsten in bijkomende sociale tewerkstelling

www.socialeconomie.be/youtube_breakfree

Jij en de sociale economie

Ben jij vertrouwd met de principes en waarden uit de sociale economie? Test jezelf!

1. Onverwachts organiseert een vriendin een feestje op haar kot. Wat doe je?

- a. Ik haat onverwachte feestjes! Ik doe gewoon wat ik die dag van plan was en ga niet.
- b. Ik koop een fles wereldwinkelwijn voor mijn vriendin en ga lekker lang feesten.
- c. Ik ga zeker en koop een fles wijn in de nachtwinkel in mijn buurt om mee te nemen.
- d. Ik neem de tram of fiets, pak onderweg nog een dakloze mee en we gaan samen naar het feest.

2. Na een vervelende les die veel te lang duurde, ben je doodop. Je hebt je lief echter beloofd dat je nog zou koken. Wat doe je?

- a. Geen haar op mijn hoofd dat er nog aan denkt achter een fornuis te krui- pen. Ik ga dus samen met mijn lief naar de dichtstbijzijnde McDonalds of Pizza Hut.
- b. Ik koop twee diepvriesmaaltijden in de supermarkt.
- c. Koken voor anderen is pure ontspanning! Ik ga dus langs de kleine buurtwinkels, koop daar seizoens- groenten en een aantal specialiteiten en bereid een lekkere en gezonde maaltijd.
- d. Ik bel mijn lief en zeg ons etentje af. Ik eet op wat er nog bij mijn kotge- noten te rapen valt.

3. Mijn kleren koop ik meestal in:

- a. De kleinere boetieks.
- b. Tweedehandswinkels of kringloop- winkels.
- c. H&M, Zara of een andere grote winkelketen.
- d. Een combinatie van het bovenstaande.

4. Wanneer ik nadenk over mijn toekomst, dan zie ik:

- a. Mijzelf als werkloze creatieveling.
- b. Mijzelf functioneren op topniveau in een groot bedrijf waarbij ik veel geld verdien.
- c. Mijzelf werken in een omgeving waarbij principes als solidariteit, respect voor je omgeving en het milieu centraal staan.
- d. Mijn toekomst? Dat is wel het laatste van mijn zorgen! Laat mij nu maar even feesten, zolang het nog kan.

5. Naar de hogeschool of universiteit verplaats ik mij:

- a. Met de fiets of te voet.
- b. Met het openbaar vervoer.
- c. Met de auto.
- d. Al carpoolend.

6. Als mijn ouders later bejaard en hulpbehoevend zijn:

- a. Wil ik zolang het kan beroep doen op thuishulp. Bij voorkeur bijstand die is gericht op hun specifieke noden, zodat ze in hun vertrouwde omgeving ouder kunnen worden.
- b. Wil ik dat ze verzorgd worden in een rusthuis.
- c. Verzorg ik ze zelf.
- d. Dat laat ik over aan de rest van de familie.

7. Later wil ik wonen in:

- a. Een oud huis, dat ik verbouw tot pas-siefhuis.
- b. Een nieuwbouwwoning, zodat ik mijn eigen zin kan doen.
- c. Een sleutel-op-de-deur woning.
- d. Een huurhuis, waarvan ik de muren zelf herschilder met biologisch afbreekbare verf.

8. Foute cadeaus:

- a. Verkoop ik opnieuw op eBay.
- b. Breng ik naar de kringloopwinkel.
- c. Geef ik zelf weg als cadeau bij een volgende gelegenheid.
- d. Gooi ik weg.

9. Later wil ik een poetsvrouw:

- a. Daarvoor doe ik beroep op diensten-cheques, bij voorkeur bij een sociale economie-onderneming.
- b. Ik zoek een goedkope poetshulp die in het zwart werkt.
- c. Geen denken aan! Voor je het weet zit die in je persoonlijke spullen te snuffelen.
- d. Daarvoor doe ik beroep op een werk-loze vriend of vriendin die het geld dringend nodig heeft.

10. Bij het verwarmen van mijn kot:

- a. Maak ik vooral gebruik van mijn lief.
- b. Verwarming? Zo lang mogelijk uitstellen. Ik trek wel een warme trui aan of ga bij vrienden op bezoek. Mijn geld gebruik ik liever voor iets anders.
- c. Heb ik de neiging om de radiator te hoog te zetten, zodat ik nadien een raam moet openen om opnieuw af te koelen.
- d. Probeer ik zoveel mogelijk ener-giesparend te werken door alle mogelijke kieren dicht te houden, goed te isoleren en dubbel glas te plaatsen. Bovendien zet ik een kwartier voor ik de deur uitga, de verwarming af.

~ Punten ~

- 1. a=0, b=4, c=2, d=6
- 2. a=0, b=4, c=6, d=2
- 3. a=2, b=6, c=0, d=4
- 4. a=4, b=0, c=6, d=2
- 5. a=6, b=4, c=0, d=2
- 6. a=6, b=2, c=4, d=0
- 7. a=6, b=0, c=0, d=4
- 8. a=2, b=6, c=4, d=0
- 9. a=6, b=0, c=2, d=4
- 10. a=6, b=4, c=0, d=4

[Ons oordeel]**[0-20]**

Hoog tijd om wakker te worden: de principes van de sociale economie zijn jou volkomen vreemd. Je leeft in je eigen wereld en hebt jammer genoeg al te vaak geen voeling met de maatschappelijke realiteit. Je staat onvoldoende stil bij de impact van je levenswijze op je omgeving. Maar geen nood, er is nog hoop: surf naar www.socialeconomie.be en kijk ook eens op www.memogids.be, de gids voor de bewuste con-sument.

[21-40]

Je kiest voor de pragmatische middenweg en leeft gedeeltelijk volgens de principes van de sociale econo-mie. Je consumeert niet altijd even bewust maar probeert toch een aantal ecologische en sociale principes in te bouwen in je leven. Kortom, je bent je wel bewust van de impact van je consumptiegedrag op je omgeving, alleen vind je het soms moeilijk om daar altijd naar te leven en kies je af en toe voor de gemakkelijke weg.

[41-60]

Het staat in de sterren geschreven: jouw toekomst ligt in de sociale economie! Je bent het schoolvoorbeeld van iemand die de principes van de sociale economie consequent toepast in zijn eigen leven. Je probeert je ecologische voetafdruk te beperken, je houdt rekening met je medemens, je hebt heel wat empathisch vermo-gen en je kiest resoluut partij voor de zwakkeren in de maatschappij.

Kansengroepen

Werk is de spil van onze maatschap-pij. Maar wat met mensen die door een web van beperkingen uitgesloten zijn van de arbeidsmarkt? Grensland is een beklijvende auteursdocumentaire die sociale uitsluiting en langdurige werkloosheid in het licht plaatst van het huidige activeringsbeleid.

Het idee voor de film kwam van een universitair onderzoek van Carmen Mathijssen naar de meerwaarde van buurt- en nabijheidsdiensten. Dit onderzoek toonde aan dat deze diensten heel wat meer doen dan mensen aan een job helpen, en dat zij een belangrijke schakel zijn om de leefbaarheid in sociaal achtergestelde buurten te verbeteren. Maar hoe kan je deze meerwaarde aantonen met cijfers alleen? Regisseurs Jelle Janssens en Sofie Hanegreefs deden het veldonder-zoek van Mathijssen over, gewapend met een camera, en kwamen terug met een zowel inhoudelijk als artistiek hoogstaand document, dat een ruim maatschappelijk debat rond het nut van buurtdiensten moet aanzwengelen.

Het decor voor dit alles is het West-Vlaamse Wervik, waar buurtdienst Het Park de leefbaarheid van de gelijknamige sociale woonwijk probeert op te krikken. Maar de dingen zijn niet meer zoals vroeger: de helft van de pittoreske arbeiderswijk werd afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw, en de homogene doelgroep van arbeidersgezinnen met één inkomen heeft plaats gemaakt voor een allegaartje van probleemgevallen. En dan is er nog het nieuwe decreet Sociale Economie van 2007, dat niet voor alle huidige buurt-diensten een antwoord biedt.

Aan de hand van zes verhalen, van zes heel uiteenlopende personages, wordt een eerlijk en veelzijdig beeld geschetst van het complexe probleem van armoede en kansengroepen in Vlaanderen vandaag.

Grensland is een auteursdocumentaire van EEN ANDERE WERELD Films in samenwerking met Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en de Uitwisselingstafel Westhoek met financiële steun van de Minister voor Maatschappelijke Integratie, Lichtpunt (Eén/Canvas)

KANSENGROEPEN

Onder kansengroepen verstaan we de categorieën van personen waarvan de werkzaamheidsgraad (het aandeel van de personen op beroepsactieve leeftijd uit deze categorie die effectief aan het werk zijn; de beroepsactieve leeftijd ligt tussen 15 en 64 jaar) lager ligt dan het gemiddelde bij de totale Vlaamse beroepsbevolking.

Ieder jaar bepaalt de Vlaamse regering, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de nadere omschrijving van deze groepen. Voornamelijk gaat het over allochtonen, langdurig werklozen, kortgeschoolde werklozen, ouderen en arbeidsgehandicapten.

In oktober 2008 behoorden 121.900 Vlaamse werkzoekenden tot één of meerdere van deze kansengroepen, dat is 73,2% van het totaal. De kortgeschoolden, zij die het secundair onderwijs niet met succes hebben afgerond, vormen veruit de grootste kansengroep: met 88.706 personen omvat de groep net meer dan de helft van het aantal werkzoekenden. Daarenboven is er een sterke overlapping tussen de laaggeschoolden en de andere kansengroepen. 28.460 werkzoekenden zijn ingedeeld in de categorie arbeidsgehandicapten, 54.113 zijn 50 jaar of ouder en 35.750 hebben een niet-Europese etnische achtergrond¹.

www.werk.be/c-en-o/cijfers

→ Meer info?

Grensland grensland.blogspot.com

Lokale diensteneconomie www.buurtdienst.be

Luis

Sociale economie wordt wel eens beschouwd als de luis in de pels van de reguliere economie. Net zoals dit kleine insect zijn gastheer jeuk bezorgt, moet de sociale economie de reguliere economie prikkelen om meer aandacht te besteden aan de mens, het milieu en de samenleving.

Minister Is er een minister van sociale economie?

Vlaanderen

Sociale Economie is een apart beleidsdomein dat sinds 2004 is opgenomen door Vlaams minister Kathleen Van Brempt. In haar beleidsvisie 2004-2009 wil zij de sector sociale economie uitbouwen tot een duidelijk gestructureerde sector die een professioneel en adequaat antwoord kan bieden op de tewerkstellingsnoden in Vlaanderen. Het Vlaams Gewest is bevoegd voor alle Vlaamse tewerkstellings- en werkervaringsprogramma's die de werkloosheid aanpakken en de sociale economie uitbouwen in haar regio. Het Departement Werk en Sociale Economie staat in voor de beleidscoördinatie en -ontwikkeling en voor de opvolging, de monitoring en de handhaving van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

Voor de sociale economie gaat het in Vlaanderen over:

- Arbeidszorg
- Beschutte werkplaatsen
- Invoegbedrijven
- Lokale Diensteneconomie
- Sociale werkplaatsen
- Ondersteuninginstrumenten

Het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie is een intern verzelfstandigd agentschap (IVA). Het staat in voor de ondersteuning en versterking van de werkgelegenheid in de reguliere sector, de non-profitsector en de sociale economie in Vlaanderen. Via tewerkstellings programma's, erkenningen en subsidies draagt het bij tot de bevordering van de werkgelegenheid.

→ www.werk.be

Federaal

Op federaal vlak valt sociale economie onder de bevoegdheid van minister van Pensioenen, Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Grootstedenbeleid en Sociale Economie Marie Arena. De Cel Sociale Economie staat in voor de administratieve opvolging, het beleidsvoorbereidend werk en de implementatie van het federaal beleid. De Cel maakt integraal deel uit van de Programmatorische Federale OverheidsDienst (POD) Maatschappelijke Integratie.

→ www.socialeconomy.be

Provincies

Ook de Vlaamse provincies zetten steeds meer stappen op vlak van sociale economie, met eigen diensten en verantwoordelijkheden.

→ Antwerpen

Provinciaal Steunpunt Sociale Economie,

www.provant.be/ondernemen/sociale_economie

→ Limburg, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen

Beleidsdomein sociale economie binnen de dienst economie.

→ Oost-Vlaanderen

Beleidsdomein sociale economie binnen de dienst welzijn en economie.

Bovengemeentelijk

Een aantal intercommunes neemt initiatieven op het vlak van sociale economie, vooral in de groenzorg.

Gemeentelijk

Op lokaal vlak leeft er ook heel wat, al is dit heel erg verschillend per gemeente. Sommige gemeenten hebben een aparte schepen voor sociale economie, op andere plaatsen is deze bevoegdheid toegevoegd aan de portefeuille werk of welzijn. Ook heel wat OCMW-afdelingen hebben een eigen sociale economie initiatief op touw gezet.

Nieuwe monitoren/begeleiders gezocht!

De sociale economie heeft het steeds moeilijker om monitoren/begeleiders aan te trekken. Kandidaten voor dit beroep kunnen instromen vanuit diverse hoeken: vroeger werden vooral mensen aangeworven die hun roots hadden binnen de sociale sector, vandaag zien we meer en meer werknemers die eerder technisch geschoold zijn of de nodige ervaring in de privé-sector hebben opgedaan. Waar je ook vandaan komt, de weg van de monitor/begeleider is een groeipad. Een pad dat je ook als pas afgestudeerde al kan starten.

De sector sociale economie zoekt voor haar werkplaatsen in Vlaanderen: Monitoren/begeleiders (m/v)

Functie

Eén van de belangrijkste schakels binnen een sociaal economiebedrijf is de (werkvloer)begeleider. Deze monitor/begeleider coördineert alle arbeidsactiviteiten in de productiefabryk, het atelier, de winkel of de buitendienst. Hij begeleidt de doelgroepwerknemers in hun arbeidssituatie. Hij neemt begeleidingstaken op die nodig zijn voor de inschakeling van de werknemers in het arbeidsproces. Hij staat in voor de dagdagelijkse begeleiding op de werkvloer en voor de training on the job. De monitor/begeleider heeft voortdurend oog voor zowel het persoonlijke leerproces van de werknemers als voor de technisch kwalitatieve aanpak van de job.

Vereisten

Als monitor/begeleider in de sociale economie wordt er verwacht dat je kan plannen en organiseren, dat je de medewerkers aangepaste opdrachten geeft en hen hierbij individueel begeleidt en motiveert, en dat je kan omgaan met conflicten. Naargelang de productieactiviteit of dienstverlening worden er al dan niet specifieke technische vaardigheden verwacht.

Interesse?

Meer informatie over het beroep kan je vinden op www.socialeconomie.be/verrassendtechnisch, of bij een sociale economie-onderneming in je buurt.

Opleidingen

Krijg je de smaak voor sociale economie te pakken? Wil je meer weten of bepaalde aspecten uit de sector verder bestuderen? Dan is een opleiding die sociale economie uitdiept misschien wel iets voor jou. Hier vind je een overzicht van de mogelijkheden in Vlaanderen.

Leerstoel Sociale Economie Antwerpen

Interdisciplinaire, interfacultaire en interuniversitaire leerstoel, toegekend aan de Universiteit Antwerpen. De focus van de leerstoel ligt op "sociale economie in brede zin".

→ www.ua.ac.be

Opleiding 'Management in de sociale economie' Antwerpen, Hasselt

De opleiding 'Management in de sociale economie' wordt aangeboden als postacademisch vormingsprogramma van twee academiejaren. Het is een modulair programma, waarin verschillende aspecten van management in aan bod komen. Het programma is een samenwerking tussen de Universiteit Antwerpen Management School (UAMS) en de Universiteit Hasselt.

→ www.uams.be

→ www.uhasselt.be/onderwijs/opleidingen/postacademische/ManSocEc

School voor Social Profit Management Gent

De School voor Social Profit Management werd in 2007 opgericht door Economische Raad voor Oost-Vlaanderen, Hogeschool Gent en de Universiteit Gent. Centraal binnen de school staat de postgraduaatsopleiding Social Profit en Publiek Management, die via een flexibele, ervarings- en competentie-gerichte aanpak professionele social profit managers wil afleveren.

→ www.schoolvoorsocialprofitmanagement.be

PROJECTEN

DHO Vlaanderen

DHO Vlaanderen richt zich op de Vlaamse hogescholen en universiteiten, en wil het hoger onderwijs maximale ondersteuning bieden om duurzame ontwikkeling en maatschappelijk verantwoord ondernemen te integreren in het onderwijs en in de werking van de instellingen.

→ www.dhovlaanderen.be

Ecocampus

Ecocampus is een milieuzorgproject van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid wil milieuzorg promoten in alle geledingen van het onderwijs, van kleuterschool tot universiteit. Dit gebeurt zowel binnen de curricula als binnen de organisatie van de instellingen zelf, en ook de studenten worden gestimuleerd om bewust met het milieu om te gaan.

→ ecocampus.lne.be

Punt

Sta je ondertussen ook al op het punt om een punt-hoofd te krijgen van alle informatie die je in dit boekje leest? Geen nood, als puntje bij paaltje komt kan je nog altijd een puntje zuigen aan onze websites. De punt van de websites staat niet voor een einde maar voor het begin van je zoektocht naar een stageplaats, naar meer informatie over sociale economie, naar een methodiek om met kansengroepen aan de slag te gaan... of naar de puntjes op de i

www.socialeconomie.be

Deze **portalsite** is het hart van alle websites rond sociale economie, en bevat zowel de basisinformatie als de nieuwtjes en activiteiten uit de sector. Een uitgebreide database brengt alle activiteiten van de sociale economie-ondernemingen in kaart. Daarnaast zorgen de themadossiers ervoor dat je de draad niet verliest. En wie zijn studentencarrière vaarwel zegt, vindt er ook vacatures uit de sector!

www.stagepunt.be

Stagepunt is de digitale wegwijzer voor stagiairs en stageplaatsen in de sociale economie. Het is een virtuele ontmoetingsplaats waar ondernemingen uit de sociale economie in contact komen met kandidaat-stagiairs uit een divers gamma van opleidingen in Vlaanderen, en omgekeerd. Als student kan je een stageplaats zoeken, of zelf jouw kandidatuur toevoegen, zodat de sociale economieondernemers je weten te vinden.

www.expertisepunt.be

Heb je interesse om zelf aan de slag te gaan in de sociale economie? Dan vind je als voorproefje op Expertisepunt al een levendige getuigenis uit de dagdagelijkse praktijk van de ondernemers. Professionalisering is voor elke sociale economieondernemer een permanente opdracht. Marketing, personeelsbeleid, competentie management, het bewaken van diversiteit en kwaliteit zijn stuk voor stuk dagelijkse kost. Maar waar vindt de ondernemer steeds opnieuw de nodige capaciteit, ervaring en modellen om op deze uitdagingen een adequaat antwoord te formuleren? Expertisepunt is het kompas van de sociale economieondernemer om de opgebouwde expertise en succeservaringen van collega's uit de sector op te sporen. Zo wordt het ondernemerschap geen onzekere trip door de jungle, maar een uitdagende tocht langs massa's tools, tips en best practices.

Q-bus

Vijf tips voor de jobstudent.

Voor sommige studenten is een extra inkomen via werk een toemaatje bij het zakgeld van pa en ma om de vele sms'jes, de nieuwste laptop of het concert van Radiohead te financieren. Voor anderen is werken een bittere noodzaak om hun studies te bekostigen. Hoe dan ook, studentenarbeid levert niet alleen een inkomen, maar ook heel wat ervaringen op. Soms jammer genoeg ook minder goede, als je onbeslagen je eerste stappen op de arbeidsmarkt zet. Vijf tips om averij te vermijden.

1) Arbeidscontract: goede afspraken maken goede vrienden.

Toegegeven, België is het land van het zwartwerk. Weet echter dat noch de samenleving, noch jij hier beter van wordt. Veel jobstudenten denken ten onrechte dat ze met zwartwerk meer kunnen verdienen omdat ze geen RSZ-bijdragen of belastingen moeten betalen. Niets is minder waar! Als zwartwerker heb je geen enkele zekerheid dat je op het einde van de maand correct betaald wordt. Zo komt het bijvoorbeeld regelmatig voor dat werkgevers (vooral in de horeca) op het einde van de maand bekibbelen op het aantal gepresteerde uren, want: "het was toch niet altijd even druk in de zaak?" Zonder contract heb je geen poot om op te staan. Bovendien kan je het aan de stok krijgen met de fiscus, wiens boetes niet mals zijn. En we willen al evenmin in jouw schoenen staan als je onverzekerd het slachtoffer zou worden van een arbeidsongeval

2) Een arbeidsongeval?

De werkgever moet altijd een arbeidsongevallenverzekering afsluiten. Zo ben je verzekerd tegen lichamelijke schade opgelopen bij ongevallen op het werk, op weg van en naar het werk én tegen loonverlies voor de periode van de arbeidsovereenkomst.

3) Kinderbijslag houden?

Om je kinderbijslag te behouden, werk je niet meer dan 240 uren tijdens de eerste twee kwartalen (van januari tot juni) én tijdens het laatste kwartaal (van oktober tot december) samen. In het derde kwartaal, de zomerperiode van juni tot en met september, kan je onbeperkt werken zonder je kinderbijslag te verliezen.

4) Overuren kloppen ? Boter bij de vis!

Je mag alleen overuren maken in uitzonderlijke omstandigheden, bijvoorbeeld bij een onverwachte toename van de hoeveelheid werk. Studenten ouder dan 18 jaar vallen in dat geval onder de regels van toepassing op de gewone werknemers. Voor overuren word je extra betaald: 50% extra voor overuren op gewone werkdagen (van maandag tot en met zaterdag) en 100% extra voor overuren op zon- en feestdagen.

5) RSZ betalen? Bravo, je bent solidair!

Tot nu heb je zelf genoten van de sociale zekerheid via de kinderbijslag en de ziekteverzekering die grotendeels jouw dokters- en apotheekrekeningen terugbetaalt. Logisch toch, dat jij op jouw beurt ook solidair bent, zodra je zelf begint te werken? Dat betekent dat zowel jij als je werkgever RSZ betaalt voor het spekken van de sociale zekerheid. De inning gebeurt volgens vrij ingewikkelde formules, maar voor een student komt het ongeveer op het volgende neer:

- Tijdens de zomermaanden kan je 23 werkdagen werken zonder dat je hiervoor de volledige RSZ-bijdrage moet betalen. Je betaalt slechts een solidariteitsbijdrage van 2,5%.
- Sinds kort kan je ook nog eens 23 dagen extra buiten de zomermaanden werken aan een verlaagde RSZ-bijdrage van 4,5%.
- Buiten deze periodes betaal je het "normale" RSZ-tarief: 13,07%.

Deze tips worden je welwillend ter beschikking gesteld door Q-bus, een eigenzinnig boekhoudkantoor dat zich voornamelijk richt naar non-profit organisaties. Voor deze doelgroep wil Q-bus meer zijn dan het zoveelste boekhoudkantoor: klanten worden bijgestaan bij hun financieel beleid, het indienen van subsidiedossiers, problemen in verband met vennootschapswetgeving, ... Uiteraard past Q-bus de principes van de sociale economie ook op zichzelf toe. Q-bus is een bedrijf in zelfbeheer. Dat betekent: geen bazen, maar wel gelijk loon voor gelijk werk, en veel aandacht voor de verhouding tussen werk, gezin en vrije tijd. Dankzij thuiswerk reizen de medewerkers van Q-bus bijvoorbeeld meer op de informaticasnelweg dan op de E17 of E40.

→ Meer info?
www.q-bus.be

Recept

Vegetarische spaghetti uit Toscane

Zelfs de onhandigste student slaagt er meestal wel in om een spaghetti te bereiden. Maar wist je dat rechtgeaarde Italianen gruwen van het misbaksel dat wij "spaghetti Bolognese" noemen? Het kan ook anders! Verbaas jouw medestudenten eens met deze spaghetti uit Toscane. Vegetarisch, voedzaam en vorstelijk lekker!

Wat heb je nodig?

- 1/2 rode en 1/2 gele paprika
- 1 kleine venkelknol
- 1 courgette
- 1 kleine aubergine
- 1 bos lente uitjes
- 2 eetlepels olijfolie
- 250 gr pasta
- 1 eetlepel balsamico-azijn
- een paar takjes basilicum
- 50 gr geraspte Parmezaanse kaas
- een grill-oven

Bereiding

- 1) Verwarm de grill voor.
- 2) Rooster de paprika's met de schil naar boven onder de grill in 7 minuten en laat ze in een plastic zak 10 minuten afkoelen.
- 3) Haal de schil van de paprika's af en snij ze in reepjes.
- 4) Snij de venkel, courgette en aubergine in dunne plakjes.
- 5) Leg de plakken groente met de lente- ui in de gril, druppel er 1 eetlepel olie over en rooster ze ± 6 minuten. Keer ze na drie minuten om.
- 6) Kook de pasta in voldoende water beetgaar en laat deze uitlekken.
- 7) Vermeng de groenten met de pasta, 1 eetlepel olie, de azijn, zout en peper.
- 8) Garneer met de basilicum en serveer de kaas erbij.

~ Serveertip ~

Bij een streekgerecht hoort een streekwijn. Zeg je wijn in Toscane, dan zeg je Chianti, een wijntje dat zich de laatste jaren van 'slobber' tot 'classico' heeft ontwikkeld.

SOCIAAL RESTAURANT

Dit recept werd ons welwillend ter beschikking gesteld door het restaurant Ateljee uit Gent, dat deel uitmaakt van het gelijknamige sociale economieproject dat ook een kringwinkel en een biologisch tuinbouwbedrijf omvat. Ateljee is een sociaal restaurant waar mensen uit de kansengroepen terecht kunnen voor een gezonde maaltijd. De standaardprijs is 6,50 euro, maar wie het minder breed heeft, betaalt slechts 2 of 3 euro, afhankelijk van zijn inkomen. Ook studenten kunnen er eten aan een vriendenprijsje: 5 euro voor een dagschotel met soep, tot zelfs 3 euro voor wie een volledige studietoelage geniet. Sociale restaurants zijn in heel Vlaanderen aanwezig, ook in jouw studentenstad.

→ Meer info?

Kijk op www.socialeconomie.be/horeca en www.ateljee.info

Sliplift

Beschutte werkplaats in Brugge produceert de Sliplift

Brugge - De beschutte werkplaats Arcotec in Brugge gaat de Sliplift produceren. Deze onderbroekaantrekhulp is de winnende uitvinding uit de eerste reeks van het één-programma De Bedenkers. Alain Nauwelaerts, directeur van het bedrijf: "Dat wordt hard werken, maar heel veel werknemers hebben De Bedenkers gevolgd en zijn dan ook trots dat ze het product mogen maken."

Arcotec nam zelf het initiatief en bood zich op het forum van De Bedenkers aan als producent. Ook werd er contact opgenomen met het Lokerse bedrijf Advys, dat de Sliplift in de handel zal brengen. De sociale dimensie die Arcotec kon toevoegen aan de productie sprak zowel Advys als de 'bedenker' zelf sterk aan. Deze kon de werkplaats combineren met een scherpe prijs en de aantoonbare capaciteit om het product te produceren.

Pierre Van den Broeck, bedenker en winnaar van de wedstrijd, kreeg ondertussen reeds het eerste exemplaar van zijn uitvinding overhandigd. De

beschutte werkplaats uit Brugge is immers klaar met de eerste duizend stuks van in totaal 2.500 die ze in een eerste fase mag produceren. De Sliplifts zijn te koop in tientallen gespecialiseerde winkels. Maar daar blijft het niet bij: vanaf 2009 begint de Sliplift aan een internationale carrière. De komende tien tot twintig jaar zal de Sliplift in de catalogus staan van Homecraft, wereldleider op het vlak van hulpmiddelen in en rond het huis. Verwacht wordt dat er per jaar een paar duizend van zullen worden

verkoofd. Arcotec zal ook die Sliplifts produceren. "En we hebben ondertussen ook al een vraag binnen om een SlipliftXL te produceren, voor wat dikkere mensen", zegt Nancy Suvée van Arcotec. Bij Arcotec werken 410 mensen, waarvan ruim negentig procent met een handicap. Het bedrijf bestaat sinds 1966 en is actief in diverse sectoren zoals de metaal draadproductie, houtmontage, groenzorg, verpakking, grafische afwerking en elektromontage.

→ Meer info?

Kijk op www.arcotec.be

Beschutte werkplaats produceert de Sliplift

Brugge - De beschutte werkplaats Arcotec in Brugge gaat de Sliplift produceren. Deze onderbroekaantrekthulp is de winnende uitvinding uit de eerste reeks van het één-programma De Bedenkers. Alain Nauwelaerts, directeur van het bedrijf: "Dat wordt hard werken, maar heel veel werknemers hebben De Bedenkers gevolgd en zijn dan ook trots dat ze het product mogen maken."

Arcotec nam zelf het initiatief en bood zich op het forum van De Bedenkers aan als producent. Ook werd er contact opgenomen met het Lokerse bedrijf Advys, dat de Sliplift in de handel zal brengen. De sociale dimensie die Arcotec kon toevoegen aan de productie sprak zowel Advys als de 'bedenker' zelf sterk aan. Deze kon de werkplaats combineren met een scherpe prijs en de aantoonbare capaciteit om het product te produceren.

Pierre Van den Broeck, bedenker en winnaar van de wedstrijd, kreeg ondertussen reeds het eerste exemplaar van zijn uitvinding overhandigd. De

BESCHUTTE WERKPLAATSEN

Een beschutte werkplaats is een tewerkstellingsplaats voor alle werkwillige personen met een arbeidshandicap die tijdelijk of definitief niet in het normale economisch circuit terecht kunnen. De beschutte werkplaatsen streven ernaar om hun beschikbare arbeidsplaatsen in de eerste plaats toe te wijzen aan personen met een handicap, met specifieke aandacht voor de zwakkere werknemers. Het uiteindelijke doel van de onderneming is de integratie van haar werknemers in de maatschappij, via deze tewerkstelling. De arbeid staat dus centraal. Samen met de sociale werkplaatsen vormen de beschutte werkplaatsen de maatwerkbedrijven, die gepaste tewerkstelling voor risicogroepen willen creëren.

De Sliplift is maar één voorbeeld van de vele mogelijkheden binnen de hedendaagse sociale economie. De beschutte werkplaatsen zijn uitgegroeid tot een netwerk van dynamische toeleveringsbedrijven in de meest uiteenlopende sectoren: boekbinden, drukken en drukafwerkingsactiviteiten, elektromontage, groenzorg en tuinbouwactiviteiten, hout- en metaalbewerking, textielbewerking, verpakking, opslag en logistiek, en zoveel meer.

zal ook die Sliplifts we hebben onder- vraag binnen om produceren, voor asen", zegt Nancy ec. ken 410 mensen, legentig procent met Het bedrijf bestaat is actief in diverse sec- metaaldraadproductie, groenzorg, verpakking, grafische afwerking en elektromontage.

Together

Wanneer je afstudeert, heb je ogenschijnlijk twee mogelijkheden. Of je werkt levenslang als loontrekkende onder het gezag van een baas, of je gaat aan de slag als zelfstandige, waarbij je moederziel alleen alle risico's voor lief moet nemen. Maar er is ook een derde weg! Waarom zou je niet met een groep van gelijkgestemde zielen een eigen bedrijf oprichten? Eentje waarbij je samen alle lusten en lasten draagt, want gedeelde smart is toch halve smart? En gedeeld plezier is dubbel plezier. Coöperatief ondernemen heet zo iets. Neem nu De Webfabriek, waar zes werknemers hun bedrijfsfilosofie en social profit klanten samenbrengen door het maken van websites. Daarbij proberen ze ook nog eens zo milieuvriendelijk mogelijk, of CO²-neutraal, te werken. Dat ze dit in dit coöperatief verband doen, hebben ze zich nog geen seconde beklagd! Oordeel zelf:

HANS

“door werknemers mee eigenaar te laten worden streven we naar een lange termijn samenwerking die het bedrijf ten goede komt”

RONALD

“inspraak en participatie hebben een concrete invulling gekregen, niet altijd even makkelijk maar wel boeiend”

KARIN

“de directe betrokkenheid maakt het mogelijk om het bedrijf mee uit te bouwen”

→ Meer info?
Kijk op www.vlab.be

→ Meer info?
Kijk op www.webfabriek.be

“echt samen werken,
ieder met zijn
competenties”

KAREL

“gelukkig mag ik nog
steeds programmeren,
ook nadat ik aandelen
heb gekocht”

TOM

“leuk dat we ook mee
genieten als het goed gaat”

INE

COÖPERATIES

Naast de Webfabriek bestaan er in Vlaanderen nog tientallen andere mens- en milieuvriendelijke coöperaties die volgende principes nastreven:

- Via maximale participatie van de werknemers streven naar een optimale individuele en collectieve ontwikkeling, werken aan een democratische beheers- en beslissingsstructuur, waarbij alle werknemers zoveel mogelijk zeggenschap krijgen, onafhankelijk van het ingebrachte kapitaal.
- Voorrang geven aan activiteiten, producten en productiemethoden die op korte en lange termijn het leefmilieu respecteren.
- Economische leefbaarheid: men probeert een leefbaar, rendabel bedrijf uit te bouwen waarvan efficiëntie en winst noodzakelijke, maar zeker geen alleenstaande onderdelen zijn.
- Streven naar socialisatie van de winst: financiële winsten worden niet uitgekeerd aan kapitaalsverstrekkers, maar aangewend om de ruime maatschappelijke doelstellingen van de onderneming en/of de aandeelhouders te ondersteunen.
- De voorkeur geven aan samenwerkingsverbanden in plaats van concurrentie.

→ Meer info?

Kijk op www.coopkracht.be
www.socialeconomie.be/cooperaties

Uitgerekend cijfers uit de sociale economie

Los onderstaande sudoku op en kom zo iets meer te weten over de sociale economie in Vlaanderen. Ieder gekleurd vakje in de puzzel correspondeert met een cijfer dat in de tekst hieronder kan invullen.

	3				6		5	
8		2		3		9		
			1					4
		3				7		
	1		9		5			6
9				7			4	
5				8				
						6		1
	4				3			

De sector van de sociale economie in Vlaanderen stelt ruim 10.000 mensen tewerk.

De sociale economie in Vlaanderen telt ongeveer 100 ondernemingen.

In Vlaanderen zijn er 10 kringloopcentra actief met 10 winkels.

10 bedrijven zijn erkend als invoegbedrijf sociale economie.

10 % van de Vlaamse werkzoekenden in oktober 2008 behoorde tot een kansengroep.

→ Voor de oplossing, kijk op onze website:
www.socialeconomie.be/opdecampus

Vergrijzing

Vlaanderen vergrijst. Dat is een simpel gevolg van de gestegen levensverwachting en de daling van het geboortecijfer. Ouders krijgen minder kinderen, maar die kinderen krijgen wel veel meer ouders dan vroeger! Vooral wanneer de grote babyboomgeneratie, geboren in de jaren vijftig en zestig, met pensioen gaat, zal het aantal oudjes snel toenemen. Deze seniorenboom zal niet onopgemerkt voorbij gaan; denk maar aan de pensioenkassen die zullen moeten gespekt worden. Ouder worden leidt vroeg of laat ook tot praktische problemen. Kleine herstellingen uitvoeren, opnieuw behangen, het onderhoud van de moestuin of

inkopen doen wordt allemaal wat moeilijker, zeker als er nog meer buurtwinkels verdwijnen en de openbare ruimte niet is afgestemd op mensen die wat trager en moeizamer bewegen. De meeste senioren kunnen of willen niet constant afhankelijk zijn van kinderen of burens. Het is alweer de sociale economie die via de Lokale Diensten economie de helpende hand reikt om te voldoen aan de behoeften van de bejaarden: boodschappen doen, strijken, maaltijden bereiden, poetsen, kleine klussen in huis, de tuin opknappen, vervoer... Twee vette vliegen in één klap, want tegelijk creëren we ook een pak werk voor mensen uit de kansengroepen.

LOKALE DIENSTENECONOMIE

Eind 2006 keurde het Vlaams Parlement het decreet voor lokale diensteneconomie goed, waardoor buurt- en nabijheidsdiensten structureel in het beleid verankerd werden.

Een buurt- en nabijheidsdienst biedt duurzame werkgelegenheid aan specifieke kansengroepen. Ze levert kwalitatieve diensten aan personen, gezinnen of buurten. Daarmee beantwoordt ze aan nieuwe noden, of aan bestaande behoeften die nog onvoldoende zijn ingevuld. Een buurt- en nabijheidsdienst hanteert een participatieve aanpak. Bij de uitbouw en de werking van de dienst moeten medewerkers, klanten en het lokale socio-economisch weefsel worden betrokken.

→ Meer info?

www.buurtdienst.be

www.socialeconomie.be/lokalediensten economie

Werkwaardig

Al van oudsher stellen sociale economieondernemingen het principe "arbeid boven kapitaal" centraal. Omdat voor een ondernemer in de sociale economie het winstprincipe ondergeschikt is aan de arbeid, kan hij naast de kwaliteit van zijn product en de tevredenheid van zijn klanten ook nog oog hebben voor de belangen van zijn werknemers: een rijkere arbeidsinhoud (via vormingen en opleidingen, door participatief te werken) goede arbeidsvoorwaarden (afstemming van werk en gezin), behoorlijke arbeidsomstandigheden (lage werkdruk, oog voor ergonomie) en schappelijke arbeidsverhoudingen (geen piramidale beslissingsstructuren).

Arbeid en werk hebben mensen door de eeuwen heen altijd gefascineerd. Een greep uit de meest "werkwaardige" citaten:

Het is niet waar, dat de arbeid aan de mensen als straf voor de zonde is opgelegd; het is integendeel een eer, een adel, het kostbaarste goed, de vreugde, de gezondheid, de kracht, de ziel der wereld zelf, die altijd de toekomst baart en schept.

~ E. Zola // schrijver ~

Arbeid adelt, maar de adel werkt niet.

~ Volks gezegde ~

De arbeid bevrijdt ons van drie grote rampen: de verveling, de ondeugd en de armoede.

~ Voltaire // filosoof ~

Arbeid is ongezond. Dat wordt voldoende bewezen door het feit dat 100 % van de arbeidsongevallen tijdens het werk gebeurt.

~ Guy Mortier // ex-hoofdredacteur Humo ~

Werkoverleg: een groep van zes mensen waarvan één al het werk doet, drie hem daarbij schouderklopjes geven en twee eeuwig blijven dwarsliggen.

~ C. Bowles // schrijver ~

Je kunt de zaak doen draaien zonder de bazen, maar niet zonder de secretaresses.

~ Jane Fonda // actrice ~

Tijdens een toeristische rondrit in Kenia maakte een blanke zich kwaad op een zwarte werkloze die in zijn hangmat een glas rum aan het drinken was. "Je zou beter gaan werken", beet hij de zwarte toe. "Waarom?", vroeg deze oprecht verbaasd. "Dan kan je je het veroorloven om drie weken per jaar naar Afrika op reis te gaan, daar rustig in een hangmat te liggen en een lekker glas rum te drinken."

~ Afrikaanse parabel ~

X-factor

Wat is nu eigenlijk die X-factor? Wie heeft “het”, wie niet? Denk je, wanneer je de term hoort, meteen aan de meest begeerlijke mannen en vrouwen van Hollywood: Angelina Jolie, Brad Pitt, Scarlett Johansson, Johnny Depp? Onze eigen BV’s hebben misschien niet hetzelfde exuberante kledingbudget als de grote sterren, maar toch sla- gen ze erin om er even hip en origineel uit te zien: de kans is groot dat je hen tegen het lijf loopt in de kringloopwin- kel.

Op 25 oktober, de Dag van de Kring- loopwinkel, lanceerde actrice en theatermaker Pascale Platel de nieuwe accessoirelijn “Gentmade” van de Gentse Kringwinkel Ateljee. Al van 10 uur ’s ochtends stonden klanten aan te schuiven om een handtas uit de col- lectie te kunnen bemachtigen. “Twaalf euro voor een sacoche, geef toe, het is een prijsje. En elk exemplaar is uniek”, liet Platel weten. Zo is het: elke handtas van Gentmade is gemaakt van stukjes tweedehands kledij, zodat geen twee stuks er hetzelfde uitzien.

Nog meer Oost-Vlaamse BV’s schon- ken hun eigen spullen weg aan de kringloopwinkel in het kader van de actie “Voor een kilootje meer”, die het hergebruik moet stimuleren. Onder andere Isabelle A (knuffeldieren), Marc

de kringwinkel

→Meer info?

www.dekringwinkel.be
www.socialeconomie.be/kringloopcentra

Reynebeau (boeken), Murielle Scherre (lingerie), Gunter Lamoot (fopartike- len) en zelfs de wereldster Eddy Wally verleenden hun medewerking.

Ook jij kan je eigen X-factor verhogen! Neem zeker eens een kijkje in één van de 99 Vlaamse kringloopwinkels en combineer de tweedehandsstukken die je daar vindt met de klassiekers die al in je kleerkast hangen: de perfecte ma- nier om ervoor te zorgen dat je nooit meer toevallig datzelfde jasje aanhebt als je beste vriend of vriendin.

De kringloopwinkel

Een kringloopcentrum zamelt afgedankte maar nog herbruikbare goederen in. Je kan ze zelf inleveren, of gratis bij jou laten ophalen. De spullen worden gesorteerd en indien nodig hersteld. Via de kringloopwinkels, ver- spreid over heel Vlaanderen, gaan de opgeknapte goederen een tweede leven tegemoet. Ga ook eens schattenjagen in een kringloopwinkel bij jou in de buurt. Er wacht je een ruim en steeds variërend aanbod van boeken, platen, meubelen, elektrische apparaten en kleding. Kopen in de kringloopwinkel is bovendien goed voor het milieu, én je steunt een sociaal tewerkstellings- project.

Youston

“Houston, we have a problem!!!”

Deze historische woorden joegen in 1970 een schokgolf door het Texaanse ruimtevaartcentrum na de ontploffing van een zuurstoftank aan boord van de Apollo 13. Schipbreuk in de ruimte! Na enkele bange dagen kon het ruimte- schip toch naar de aarde terugkeren en de bemanning worden gered. En dat was in de eerste plaats te danken aan vaste ICT-processen die vooraf via simulatie grondig waren getest en getraind.

Het ICT-bedrijf Youston heeft dus zijn naam niet gestolen. Youston stelt teams van competente medewerkers ter beschikking aan ondernemingen voor het realiseren van hun ICT-projec- ten. Uit de kwaliteit van het werk kan je het niet afleiden, integendeel, maar toch werkt Youston met mensen uit de kansengroepen. Het bedrijf biedt haar medewerkers de nodige ondersteuning en vorming om op volwaardige wijze te kunnen functioneren in een moderne organisatie.

Ondernemingen zoals Youston worden door het Vlaams Gewest ondersteund met een loonsubsidie. Zij zijn regu- liere ondernemingen die doelgroep- werknemers duurzame tewerkstelling garanderen in een arbeidsomgeving met voldoende aandacht voor opleiding en begeleiding, waar maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal staat.

Maar wat is nu de correcte term om dit type van bedrijven te omschrijven? Je komt het te weten door onderstaande puzzel in te vullen. De cijfers in de hokjes helpen je om het onderstaande rooster te vervolledigen, en dat zet je dan weer op weg naar de uiteindelijke oplossing.

A	16	20								Nederlandstalige televisiezender die vanuit een studie in Lint vooral muziekvideo's uitzendt (3)
B	17	7					13			Sociale economie initiatief, actief in verschillende Vlaamse stationsomgevingen (9)
C			8							Artiestennaam van Paul David Hewson (4)
D		2					12			Landbouwwerktuig (5)
E			10							Mp3-speler van Apple (4)
F	5	15						3		Keurmerk voor eerlijke handel en klassieker uit de Nederlandse literatuur (11)
G	9	14								Huisgenoot die behoort tot de biologische orde van de diptera (5)
H			6				11		19	Topschutter in de Belgische voetbal- competitie in 1992, 1993 en 1994 (10)
I		18	1	4						Vlaamse artiest die ooit optrad in het voorprogramma van Neil Young (8)

De oplossing kan je vinden op:

WWW. _____ .BE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Stuur een e-mail met als onderwerp 'Oplossing ABC' en in het bericht je adres en het correcte antwoord naar info@vosec.be . Op 16 maart 2009 zal een onschuldige hand uit alle juiste inzendingen een winnaar trekken die een fles RoomeR ontvangt. RoomeR is een nieuw aperitief, geproduceerd door de gelijknamige sociale economie-onderneming uit Gent. Ook dit bedrijf maakt overigens deel uit van de werkvorm die we zoeken.

www.roomer.be

Zelfstandig

Zijn sociale economie, beschutte werkplaatsen en doelgroepwerknemers ook na deze vijftwintig hoofdstukken nog steeds begripen die je niet meteen in verband brengt met moderne, flitsende, aantrekkelijke producten? Fout! Het voorbeeld van de coöperatie *Freedom of movement* uit Linter toont aan dat je met een origineel idee, de capaciteiten van je doelgroep en uitstekende marketing alles in huis hebt voor een fantastisch nieuw product. Het sleutelwoord: zelfstandigheid.

Zelfstandigheid uiteraard in de eerste plaats voor de klant: *Freedom of movement* heeft een instaplifto ontworpen die rolstoelgebruikers helpt om makkelijker in en uit de auto te geraken. Niet alleen bevordert dit de mobiliteit en sociale integratie van de doelgroep, maar de prijs van de lifto ligt ook nog eens drie keer lager dan die van het goedkoopste alternatief. Hiernaast past het product op vrijwel elke wagen én is het enorm strak vormgegeven. Wat Apple deed voor het design van de mp3-speler, doet *Freedom of movement* voor de instaphulp!

Zelfstandigheid ook in de arbeid, want *Freedom of movement* kiest ervoor om haar doelgroep nauw te betrekken in elke fase van de productie. Zo kunnen ze er zeker van zijn dat het product volledig is afgestemd op hun noden en wensen. Daarenboven wordt de assemblage van het product volledig uitbesteed aan de beschutte werkplaats Mariasteen, die werk verschaft aan... personen met een handicap.

Zelfstandigheid, tot slot, in de bedrijfsorganisatie: *Freedom of movement* is een cvba. Dit betekent dat de werknemers van het bedrijf ook de eigenaars zijn, dat zij democratische beslissingen nemen, sociaal verantwoord te werk gaan en de winst die ze maken meteen weer in het bedrijf investeren.

Dit laatste voorbeeld bewijst dat we nu echt wel voorgoed komaf kunnen maken met de vooroordelen die er hier en daar nog steeds rond de sociale economie bestaan. De sector is vandaag de dag zeker even modern, hip en innovatief als de reguliere economie. Misschien zelfs méér, want ondernemingen in de sociale economie durven verder kijken dan het financiële plaatje alleen!

→Meer info?
www.freedomofmovement.com
www.coopac.be

Participerende onderwijsinstellingen

- Hogeschool Antwerpen
- Karel De Grote Hogeschool
- Plantijnhogeschool
- Universiteit Antwerpen

- Arteveldehogeschool
- Hogeschool Gent
- Hogeschool West-Vlaanderen
- Universiteit Gent

- Hogeschool-Universiteit Brussel
- Katholieke Hogeschool Kempen
- Katholieke Hogeschool Leuven
- Katholieke Hogeschool Limburg
- Katholieke Hogeschool Sint-Lieven
- Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen
- Katholieke Universiteit Leuven (campus Leuven, campus Kortrijk)
- Lessius Hogeschool
- Steunpunt coöperatief ondernemen - HIVA

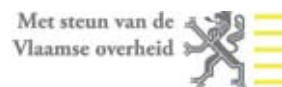
- Provinciale Hogeschool Limburg
- Universiteit Hasselt
- Xios Hogeschool

- Interuniversitaire leerstoel Sociale Economie gevestigd aan de Universiteit Antwerpen

'Sociale economie op de campus' wil op een systematische manier de bevraging rond 'anders ondernemen' onder de academische aandacht brengen.

De campagne is een initiatief van VOSEC (www.vosec.be) en Febecoop (www.febecoop.be) en heeft als doel de zichtbaarheid en profilering van de sociale en coöperatieve economie in Vlaanderen te verhogen.

Met de steun van

Waar het klikt
tussen mens en economie

SOCIALE
ECONOMIE.be

